

Věta dvojčlenná, jednočlenná, větný ekvivalent

Prostuduj teoretickou tabulku a pracuj s cvičeními:

Věta dvojčlenná	Má podmět i přísudek (i pokud je podmět nevyjádřený!)	<i>Letadlo stoupalo do výšky. Seděli jsme až vzadu.</i>
Věta jednočlenná	Chybí podmět, obsahuje URČITÝ slovesný tvar (často přírodní jevy, duševní a tělesné stavy).	<i>Zahřmelo. Píchlo mě v uchu.</i>
Větný ekvivalent	Má funkci věty, ale neobsahuje podmět ani přísudek. Může být vyjádřen podstatným jménem, přídavným jménem, infinitivem, příslovcem, částicí, citoslovcem.	<i>Skvělé! Výborně! Fuj. Veselé Vánoce!</i>

Před sebou vidíš tabulku s větami dvojčlennými, jednočlennými a větnými ekvivalenty, která není vypracovaná správně. Rozmísti věty tak, aby v zadaném sloupci byl pouze požadovaný typ věty:

Věta jednočlenná	Věta dvojčlenná	Větný ekvivalent
V jeho deníku se našly zajímavé údaje o životě afrických kmenů.	Usmívat se!	Výborně!
Stýskalo se nám po jejích vlídných slovech.	Doprava!	Počkej!
Vypněte mobilní telefony.	Zapomněli na maminčiny narozeniny.	Páni!
V žádném případě!	Do budovy se vstupovalo postranním vchodem.	Včera celý den lilo jako z konve.
Vzpomínalo se na staré dobré časy.	Hano!	Všude se mluvilo o jeho úspěšném vystoupení.
Naučme se konečně lépe starat o své zdraví.	Zabolelo mě v kotníku.	Už mám dost těch jeho nemístných poznámek.
Krásný rozhled!	Po tom incidentu se všechno začalo znovu vyšetřovat.	Široko daleko se vyprávělo o její statečnosti.

Věta jednočlenná	Věta dvojčlenná	Větný ekvivalent

Větný ekvivalent má sice funkci jako věta, ale nemá určitý slovesný tvar. Může být vyjádřen různými slovními druhy, podle nichž rozlišujeme druh větného ekvivalentu. Roztříd větné ekvivalenty podle druhu, jímž jsou vyjádřeny:

podstatná/přídavná jména	infinitiv	příslovce	částice	citoslovce

Výběr:

Martino!

Kykyryký!

Brrr.

Zajisté.

Nahoru!

Restaurace Na Stopce

Zastavit!

Zmírnit tempo!

Prima.

Ne.

Podle předchozího cvičení se zamysli nad funkcí a významem jednotlivých větných ekvivalentů a pokus se přiřadit, co daný větný/é ekvivalent/y vyjádřený určitým slovním druhem nejčastěji vyjadřuje:

Formuluj odpovědi typu: 1D, 2C, 3E...

1. jmenné VE (1, 2)	2. infinitivní VE	3. příslovečný VE	4. částicový VE	5. citoslovečný VE
A. povely, hodnocení	B. stavy, zvuky, hlasy	C. rozkaz, zákaz, výzva	D. souhlas, popření	E. nápis, povel, zvolání

Po kontrole PL si zapiš, do sešitu druhy větných ekvivalentů, jejich příklady a funkci.